

APŽVALGA

VIS DAR NEAIŠKU!

"Naujienos" (Nr. 37), konstatuodamos, kad Trumano administracija nutarė "tuojau pradėti platų visos JAV užsienio politikos peržiūrėjimą su tikslu išsiaiškinti pilnai, kur Jungtinės Valstybės stovi konflikte su Sovietų Sąjunga."

rašo, kad šį klausimą studijuojanti nacionalinio saugumo taryba, kurią sudaro valstybės ir gynybos departamentai su prezidentu Trumanu, kaip jos pirmininku, priešaky.

Mums atrodo, kad dabar čia nėra kas bestudijuoti. Juk faktas yra, kad JAV Azijoje jau neteko kai kurių "guzikų," o jei tos studijos užsitęs, tai galima bus netekti ir to, kas ant "guzikų" laikosi. Toliau "Naujienos" pakartoja, jog valstybės sekretorius, Dean Acheson, esąs pareiškęs, kad JAV neketina Sovietų Rusijai daryti pasiūlymų tartis dėl taikos. Na, o jei, pavyzdžiui, "genialusis" Stalinas, sekdamas savo didįjį draugą Hitlerį, pats pamotų pirštu, ar tuomet valstybės departamentas nesusvyruotų? Iš "skėčio politikos" metodų pasekėjų visko galima laukti.

IR TOKIŲ DAR ESAMA

"Baltieji" rusai, t. y., rusų dešinėsios reakcijos palikuonys, kaip praneša "Naujienos," esą pasiūlė Baltijos kraštų (lietuvių, latvių ir estų) išsilaisvinimo veiksmams dėtis į bendrą frontą prieš bolševikus, tikslu atstatyti "nedalomą Rusiją," kurioje Baltijos kraštams, žinoma, būtų suteiktos kampaninių vietelės ir panašios teisės. Nuostabūs tie rusai, kokie jie bebūtų, raudoni, balti ar juodi, visi jie nuolatos žioja svertams teritorijas ir tautas. Atrodo, kad jau metas vienukiams ir kitokiems rusams užspringti.

Lietuvių vadovaujantieji veiksniai Europoje visai teisingai padarė, nutarę nuo to rusų "baltojo imperializmo" griežtai atsiriboti.

PAVYZDYS, BET NE TAS

"Draugas" (Nr. 361) rašo, kad Portugalijos premjeras, teisingiau ir be apgaulės tariant, diktatorius Salazaras, rodąs daug iniciatyvos tvarkant valstybės politinį, ekonominį ir socialinį gyvenimą. Jisai planuoja pertvarkyti Portugalijos gyvenimą JAV demokratinės santvarkos pagrindais. Jo noru yra,

"kad valstybės prezidentas būtų tikras valdžios galva, o ne vien tik prezidento vardą nešiotų..."

Kaip Portugalijos diktatorius tvarko šalies ekonominį ir socialinį gyvenimą, "Draugas" nepasako, mat nepatogu, tad iškilmingai šį svarbų dalyką nutyli, nes šie žodžiai laikraščio pavartoti taip sau dėl dekoracijos, nes ekonomikoje ir socialinėje srityje šis kraštas yra rekordingai atsilikęs ir jokio pavyzdžio neveda. Bet politikos srityje diktatorius Salazaras,

matomai, nuolatos galvoja, kaip čia tą savo krikščioniškąją diktaturą įteisinti, na, ir, svieto akims dumti, šneka apie prezidento valdžios sustiprinimą JAV pavyzdžiu. Ir lietuviškąjį "demokratą" nuolatos plepėjo apie tvirtos rankos valdžią ir Amerikos pavyzdžio prezidentą, kai jie siekė savotiškos diktatūros ir stengėsi ją pateisinti.

Toliau "Draugas" rašo:

"Vyriausybės kabinetas ir parlamentas taip pat būtų sudaryta šį tą pasiskolinant iš mūsų krašto demokratinės santvarkos."

Sie žodžiai rodo, kad dabartinis Portugalijos parlamentas ir vyriausybė sudaryta pagal nuosavą salazarą pavyzdį, kaip savo laikui A. Smetona pagal savo pavyzdį buvo sulopęs lietuvišką vadistinį režimą. "Draugas" su pasitenkinimu savo šnekas vnyoja į Amerikos demokratinės santvarkos pavyzdžius ir tuomi savo skaitytojų dėmesį nukreipia į šoną ir sąmoningai užtemdo esmę. Nei "Draugas" ir nei pats Salazaras nekaltai apie tai, kad iš JAV pirmon eilien reikėtų pasiskolinti piliečių laisvės: žodžio, spaudos, susirinkimų, draugijų ir asmenų neliečiamybės ir visų kitų tikrai demokratinės tvarkos dėsnių, bet šneka tik apie prezidento galią ir valdžią. Musiškąjį demokratą, kuriems taip smarkiai parupo diktatorius Salazaras, privalo žinoti, jog JAV prezidentą ir valdžią į visas jų aukštutes iškelia Amerikos žmonių turimos laisvės, štai čia yra klausimo esmė.

Bet "Draugo" rašytojas, pats to nepastebėdamas, visai logiškai nušneka, kai jis toliau rašo:

"Manoma, kad tokiu būdu persitvarkius politinį gyvenimą, prezidentu būtų renkamas pats dabartinis premjeras Salazaras."

Taigi, visas klausimas ir yra tame, kaip įteisinti tokią santvarką, kad pats diktatorius Salazaras būtų išrinktas šalies prezidentu, patiemis portugalams to norint ar visai nenorint. Kad tokias "štukas" įgyvendintų visų rusų Salazarai, Staliniai, Hitleriai ir jiemis panašūs savo kraštų konstitucijas tempia ant savo korpaliaus ir tuos tamponus vadina "demokratiškais" persitvarkymais ir jų pavyzdžiais.

"Draugo" simpatijos priklauso Salazarui. Visa tai rodo, kaip šios mūsų srovės žmonės supranta demokratiją.

PO SAVO NAMUS PASIDAIRYKIME!

Bostoniškis "Darbas," šį metų Nr. 1 (8), įvertinęs Visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą, rašo:

"Gražus ir sveikintinas dalykas viešumoje, išieginuose rubuose pasirodyti, bet ne mažesnės, o gal dar didesnės svarbos reikalus, po savo namus pasidairyti ir pažūrėti kas esame, kur stovime ir kas su tais mūsų namais darytina. Padėtis aiškiai pasi-

VOGELER NUTEISTAS 15 METŲ KALėti

Amerikietis, Robert A. Vogeler, tarptautinės telefonų ir telegrafo kompanijos atstovas Budapešte, buvo vengrų bolševikų areštuotas ir po ilgų tardymų teisiamas už šnipinėjimą. Teisme, matomai dėl kankinimų, R. A. Vogeler prie visko prisipažino ir sakė esąs Amerikos šnipas ir davinęs informacijas apie vengrų bolševikų visokius darbus. Jis nuteistas kalėti 15 metų. Teismas tęsiasi tik kelias dienas.

keitė. Į senąją išieiviją įsiliėjo nauji žmonės. Prieš mus iškylo svarbus mūsų kultūrinio gyvenimo klausimai. Turime pajėgų ir vertingų žmonių, sugebiančių gaminti ir kurti naujas kultūrinės vertybes, tas jėgas reikia tinkamai sunaudoti. Reikia padėti kultūros veiklą bent apčiuopiamai suplanuoti. Turime pertvarkyti pačią kultūrinę organizaciją ir priimti ją naujomis, aiškiai pasikeitusiomis sąlygomis. Pačią kongresą sudarė įvairiausių organizacijų atstovai. Jų pareiga buvo nuvokti į kongresą, grįžus iš duotų raportų ir tuomi pasibaigę visos tų delegatų ir juos siuntusiųjų prievolės. Kyla klausimas, ar galima, neturint tinkamų organizacijų, vaduoti Lietuvą ir tenkinti išieivijos kultūrinės reikalus išomis, kurias suteikė

duosni ranka "aukos" pavaldė?"

Tikra tiesa, kad visuotinėms kongresams buvo išieiviję tos organizacijos kurių reikalu eina diskusija. Žodžiu didžiojo lietuvių išieivijos uždavinio imasi apaciūs. Tenka palinkėti joms sėkmės. Kai apaciūs pajudės, tuomet ir viršūnės šis klausimas paaiškės.

J. Jurgaitis.

ISCELBĖKIME 600 LIETUVIŲ IŠ TREMTIES

BALF'o 59 skyrius, Haverhill, Mass., atsiuntė BALF centrui auką \$69, iš kurių \$19 sudaro narių mokesčius, o likusieji \$50 skiriam finansuoti pergabenimą 600 lietuvių į Michigan valstijos ukius.

BALF'o 100-asis skyrius, Brooklyn, N. Y., atsiuntė \$50 auką ir laišką, kuriame rašo: "Suprasdami skubų reikalą finansuoti 600 tuvių ukininkų atvykimą į Michigan valstijos ukius, siunčiame šiam reikalui \$50."

BALF centras širdingai dėkoja už paramą mūsų ukininkams. Turime vilties, kad ir kitos organizacijos nepamiršs šio svarbaus ir skubaus reikalo ir savo aukomis pagelbės 600 ukininkų atvežimą.

BALF Centras.

ANGLIAKASIŲ VADAS TEISME

Angliakasių unijos vadas, John L. Lewis, ir tos unijos Vakarinės Virginijos pirmininkas, George Tiller, tariai prieš teismą, kuriame klausoma mainių unijos byla už neklusumą teismo įsakymo tapti darbu kasyklose, kol eina derybos dėl naujos sutarties.

Kas Savaitė

Bolševizmo Pavojus

Prezidentas Trumanas, Jurgio Washingtono minėjimo dieną, pasakė įspėjamą kalbą. Jis priminė, kad neužtenka būti demokratiško nusistatymo, bet reikia būti pasirošus demokratišią ginti ir jėga, jei toks reikalas iškylo.

Šiandien, sakė prezidentas, didžiausias demokratijos priešas yra agresingas komunizmas. Jis yra pavojingas ne tiek savo apgaulingomis idėjomis ir melaginga propaganda, kiek tuo, jog komunizmas yra tiktai ginkluoto rusiško imperializmo įrankis Rusijos įtakai pasaulyje plėsti jėgos pagalbą.

Kadangi bolševizmas plečiasi jėga, tai prieš jį reikia kovoti ne tik idėjomis, ne tik kėlimu ekonominio žmonių gerbuviu, bet reikia pavartoti ir jėgą.

Bolševizmą šiandien platina galingos Rusijos durtuvai. Demokratija bus saugi tik tuo atveju, jei prieš rusiškus durtuvus galės pastatyti savo dar galingesnius durutvus. Bolševizmo vadai gerai supranta durtuvų "argumentą," o todėl tokiu argumentu su jais ir tenka argumentuoti. Pasiruošimas pasitikti rusišką imperializmą su jėga demokratijai šiandien yra mirties ar gyvybės klausimas.

Sportas ar Skerdynės?

Praeitą trečiadienį vakare teko per televiziją stebėti bokso imtynes New York'e. Kovėsi brooklyniešis Small su Texas boksininku Laverne Roach. Dešimtaime "runde" Roach krito ir nebesikėlė. Vadinasi, "knock-out." Po 14 valandų tas žmogus mirė nuo smegenų sutrenkimo... Tokių legalių "sportiškų" žmogžudysčių 1949 metais Amerikoje buvo aštuoniolika, neskaityt visam amžiui sužalotų kumštinių ir neskaityt daugelio, kuriems tas žmogžudisčių sportas atėmė sveikatą ilgespiam ar trumpesiam laikui.

Kyla klausimas, ar visuomenė turi tokį sportą toleruoti? Bulių ir gaidžių kautynės Amerikoje draudžiamos dėl to sporto žiaurumo. Kodėl leisti žmones skersti, jei galimas bulių ir gaidžių? Juo labiau kyla toks klausimas, kad tie jaimi, stiprūs žmonės miršta tik dėlto, kad pelnagardžiai kapitalistai galėtų savo kišenes pripildyti.

Byrnes Palikimas

Amerika praeitą savaitę nutraukė diplomatinis santykius su Bulgarija dėl tos valstybės įžulumo ir negirdėto "diplomatiško" chamlizmo. Bulgarijos bolševikiškos Maskvos lėšs Amerikos ambasadorių Sofijoje traktavo, kaip kokį raupotą ar kriminalistą. Protes-tai nieko negelbėjo, todėl nutraukiami visi santykiai su valstybe nykštuku, kuri pralaimėjo karą prieš Ameriką ir, pagal taikos sutartį, turi būti Amerikos priežiūroje...

Taikos sutartį su Bulgarija surašė nelemtos jaltiškos atminties valstybės sek-

retorius, James Byrnes, kurs iš Maskvos parvežė "sutartis" su Bulgarija, Rumunija ir Vengrija. Kokios tos sutartys matyti iš to, kad dabar ir Vengrija, ir Rumunija, ir Bulgarija rodo Amerikai liežuvį, o Amerika turi tų valstybių diktatorių parašus, iš kurių naudos, kaip iš ozio pieno.

Maskvos "satelitai" eina prie visiškų santykių nutraukimo su Amerika. Vengrija jau "pareikalavo," kad Amerika žymiai sumažintų savo diplomatų skaičių tame krašte.

"Atvirai kalbant" James Byrnes parodė daugiau negu menką supratimą, kas yra totalitarinė Maskvos diktatura.

Anglijos Rinkimai

Anglijos žmonės tarė savo žodį. Jie vėl išrinko Darbo Partijos kandidatus tvarkyti krašto reikalus. Darbo Partija praeitą savaitę rinkimuose surinko pusantro milijono balsų daugiau, negu 1945 metais.

Bet Darbo Partijos parlamentarinė dauguma iš rinkimų išėjo žymiai apipiešiotą ir darbičiai parlamente turės tik labai nežymią daugumą, gal tik kelių balsų. Todėl spėjama, kad vyriausybė greitai laiku turės vėl eiti į balsuotojus ir siūlyti padaryti perbalsavimus, kad viena ar kita iš stambiųjų partijų gautų aiškia daugumą.

Dėl Anglijos rinkimų kai kas iš anksto "džiaugėsi" ir žadėjo darbičius išleisti iš valdžios. Tas džiaugsmas buvo ankstyvas, nes socialistinė valdžia Anglijoje ir toliau lieka ir plieno pramonės nacionalizacija bus prasta.

Rinkimai Anglijoje parodė, kad balsuotojai darbininkai Anglijoje yra vieninteli ir ištikimi savo senajai kovos organizacijai. Jie net išslavė iš parlamento du komunistų atstovus, kurie buvo išrinkti 1945 metais. Svyruojantis ir netikras elementas rinkimuose pasirodė "vidurinės klasės," kurios svyruoja pagal nuotaiką ir iš kurių eilių daugelis balsuotojų persimetė į konservatorius.

Misijs Maskvon?

Prezidentas Trumanas, kalbėdamas su spaudos atstovais praeitą savaitę pareiškė, kad Amerikos durys visada yra ir bus atdaros tarptautinėms deryboms dėl atominės energijos kontrolės.

Iš to prezidento pareiškimo daroma išvada, kad vėl bus bandoma pasikalbėti su Maskva "rimtai" ir "drudėto" "diplomatiško" chamlizmo. Bulgarijos bolševikiškos Maskvos lėšs Amerikos ambasadorių Sofijoje traktavo, kaip kokį raupotą ar kriminalistą. Protes-tai nieko negelbėjo, todėl nutraukiami visi santykiai su valstybe nykštuku, kuri pralaimėjo karą prieš Ameriką ir, pagal taikos sutartį, turi būti Amerikos priežiūroje...

Bet bandymas yra vienas dalykas, o susitarimas, juoba rimtas ir tikras susitarimas su rusais yra visai kitas dalykas. —J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RABO
TAS DUONOS NEPRABO

Katalikiški Sklokininkai

PATERSON, N. J.

Vasario 11 d. 27 N. Main St. Kuzinevičių name, katalikiški sklokininkai buvo surengę savo vadui kunigui Justinui Klumbini išleistuves. Žmonių buvo susirinkę apie du šimtus. Šio pokilio vadai buvo Juozas Jukavičius, Rožė Adomavičienė, Vilčinskai ir k. Karšty šuniukų ir alaus buvo užtenkamai, nes kolektai tą viską padengė. Gavęs gausių dovanų kun. Klumbis, susigraudinęs ačiavo ne vien už dabartines dovanas, bet ir už jo išlaikymą per dešimt mėnesių, o ypačiai Vilčinskams, pas kuriuos jis ir gyveno dešimt mėnesių. Nors mano geri draugai ir gelbėtojai per telefoną mane vadino tėveliu, bet mane Vilčinskai užlaikė per 10 mėnesių, kaip tikri tėveliai, sakė kun. Justinas Klumbis. Tremtinių vardu kalbėjo tulas Rugys, kad kun. J. Klumbis buvęs didelės jų draugas ir prietelis, daugeliui tremtinių jis darbus ir kambarius surado. Užtat tremtiniai apšėdai ir dalyvavo kun. Klumbio išleistuvėse, o už jo gerą širdį tremtiniai j konvertus įdėjo po 10 ar 20 žaliukų, ir sudainavo išleistuvėm pritaikytas kelias daineles. Susirinkę valgė, gėrė ir šoko lietuviškus šokių iki vidurnakties.

Kun. Justinas Klumbis savo kalboje minėjo, kad jo šitoj nelaimėj radosi daug draugų ir prietelių. Daugelis gali klausti, kokia gi ten jam buvo nelaimė? Nelaimė buvo jam tokia. Kun. Justinas Klumbis prieš du metus atvyko iš Vokietijos kempitų ir vietą gavo šv. Kazimiero parapijoje pas kun. Kintą ir gulėdavo palėpėje.

Laikas bėgo ir laikas kalbėjo. Du "broliai Kristuje," abu lygūs kunigai, vienas guli palėpėje, o kitas puošniuose kambariuose. Ir juo toliau, juo labiau augo tarpe parapijų simpatija tremtiniui kunigui. Jis daugiau pradėjo lankyti parapijų stubas ir dar didesnę įtaką įgavo pas parapijonus. Ir begyvenant dviem broliai Kristuje ir besimeldžiant vienoje bažnyčioje prasidėjo jų tarpe kokia tai kova, greičiausiai kompeticija. Sužinojo vyskupas ir tremtinių kunigui gresė išstūmimas iš palėpio ir uždraudimas bažnyčioje melstis. Bet surinkus dide-

lį skaičių parapijonų parasių vyskupas jį paliko ramybėje. Paviršutiniai tarpe kunigų kova išnyko. Bet tai tik buvo paviršutiniai, o slaptai kova vis virė. Parapijonų tarpe kova ėjo panaši bimbinių ir sklokininkų. Ir galų gale žinia trenkė, kaip lietuviškais dievaitis perkunas, kad brolis Kristuje prieš brolių pakvietė tris detektyvus ir iš palėpio kun. Klumbį išstūmė. Kun. Klumbis parapiją gavo netoli Los Angeles, Cal.

Sklokininkas.

BROOKLYN, N. Y.

Iš LDD 7 Kuopos Posėdžio

LDD 7 kuopos susirinkimas įvyko vasario 12 d., Lietuvių Atletų Klubu svetainėje. Pirmininkė B. Spudienė atidarė susirinkimą, o jį vesti buvo išrinktas adv. Steponas Briedis. Protokolas iš pereinamo susirinkimo buvo skaitytas ir priimtas. Valdybos raportai priimti. Parengimų komisijos raportą išdavo B. Spudienė ir A. Buivydiene; jos pažymėjo, kad parengimas įvyks balandžio 22 d., Lietuvių Atletų Klubu svetainėje, 168 Marcy Ave.

Mūsų atstovai New Yorko Lietuvių Taryboj, B. Spudienė ir J. Buivydas, pranešė, kad bus Lietuvos nepriklausomybės minėjimas vasario 19 d., Webser Hall, New Yorke, ir prašė, kad visi dalyvautume skaitlingai.

Mūsų atstovė Dariaus ir Girenos paminklo statymo komitete, A. Buivydiene, pranešė, kad parkų komisijonierius duoda tiksliai Lituanica aikštę paminklui statyti ir leidžia tiksliai į žemę įleisti paminklinę plytą. Adv. S. Briedis pridėjo, kad višos draugijos priėmė protesto rezoliuciją prieš toki parkų komisijonieriaus patvarkymą. Tą padarė ir LDD 7 kuopa.

Apšvietos komisijose varėd pranešė J. Buivydas, kad prakalbos įvyks kovo 25 d., paminėjimui 20 metų LDD gyvavimo. Raportas priimtas.

Buvo įnešta ir nutarta parsitraukti 50 "Keleivio" kalendorių platinimui.

Nutarta paaukoti \$25 drg. V. Gervicko gydymo fondan.

Drg. K. Pulokas mano, kad centras turėtų siųsti "Darbą" tiesiai nariams. Po apkalbėjimo nutarta palikti

KONGREGACIONALISTAI REIDYDASI UŽ DR. SANDER

Kiek visuomenė yra sujaudinta Dr. H. N. Sanderio byla matosi iš to, kad kongregacionalistai savo bažnyčioj bylos išvystė: suruošė maldas už daktarą. Kongregacionalistų pastorius, C. Leslie Curtis, vadovavo maldoms ir meldėsi, kad daktaras būtų išteisintas.

LDD suvažiavimui spręsti.

LDD 7 kuopa išrinko korespondentą, adv. S. Briedį. Nutarta pasitarti su Cliffsidės ir Patersono draugais dėl išvažiavimo surengimo.

Susirinkimas tęsėsi apie porą valandų, buvo gyvų ir reikšmingų diskusijų.

Yra svarbu, kad visi susirinkimui būtų įdomūs visiems dalyviams, tada nariai vis daugiau ir daugiau lankysis susirinkimuose.

Korespondentas.

BROCKTON, MASS.

Padėka

Brocktono-Montello tremtinių komitetui pp. Tamošaičiui, Bludnikui, Bačiuliui, tremtinių choro vedėjui p. Strazdui ir visiems choro dalyviams; laidojimo įstaigos savininkui Yakavoniui, Antanui ir Florence Budreckams, V. Indrunui, V. Poškienei, R. ir E. Bielkevičiams, Skeet Klubui, Franklin Klubui, Piličių Klubui, Kazimiero Klubui, anglų kalbos vakarinių kursų vedėjai Mrs. Hood, mokytojams ir mokiniams, O. Kašetaitei, p. Kripaičiui, p. Kodžiui, prekyb. Jasukevičiui ir visiems kitiems parėmusiems mus mūsų sunkioje valandoje pinigineis aukomis, paaukavusiems gėles, pareiškusiems užuojautą ir palydėjusiems traškiškai žuvusi mūsų mylimą sunų Robertą Mandeikį į amžino poilsio vietą, reikiame širdingiausią padėką.

Marija ir Feliksas Mandeikiai.

20.II.50
76 Sawtell Ave.
Brockton-Montello.

MILLINOCKET, ME.

Trys Nauji Lietuvių Kapa

Vasario 7 d. mirė Juozas Povilaitis, sulaukęs 87 metų. Gimė Lietuvoje. Atvažiavo iš Anglijos į Ameriką 1912 metais. Millinocket mieste išgyveno 38 metus.

Paliko dideliame nuliudime žmoną, keturias dukreles, vieną sunų ir du žentus. Palaidotas Millinocket kapinėse.

Vasario 9 d. mirė Marijo- na Kurienė, sulaukusi 65 m. Gimė Lietuvoje. Atvažiavo iš Lietuvos į Millinocket

miestelį 1909 m., išgyveno čia 41 metus.

Paliko dideliame nuliudime vieną dukterį ir žentą J. Butėną ir anukų.

Vasario 19 d. mirė Juozapas Česnauskas, sulaukęs 51 metų. Iš Lietuvos atvažiavo į Millinocket 1912 m. Amerikoje išgyveno 38 metus.

Buvo pavienis, neturėjo giminių, jo sutaupas paėmė advokatas. Liko palaidotas Millinocket kapinėse.

Tegul buna lengva išsėtis amžinai laisvoji Amerikos žemė. —V. M.

TORONTO, CANADA

Linksmų Šokiai

Kovo 4 d., šeštadienį, 8 val. vakaro, YMCA (College ir Dovercourt) gražioje salėje, Toronto lietuviai socialdemokratai rengia linksmų šokių. Šokiams grieš puikus orkestras, todėl jaunimas ir vyresnieji turės progą prie geros muzikos praleisti ketvirtą valandų linksmų laiką.

Socialdemokratai remia ir dirba bendrai su kitoms organizacijoms Lietuvos išlaisvinimo darbą, remia siuntiniais likusius tremtinius Vokietijoje ir dirba kartu su kanadiečiais socialdemokratais, kad ir čia Kanadoje darbo žmonių gyvenimas būtų geresnis ir gražesnis. Todėl tikime ir prašome tautiečių paramos, o prašoma parama nedidelė. Atsilankydami į Toronto lietuvių socialdemokratų šokių prisidėsite prie didelio ir garbingo darbo. Dar kartą kviečiame visus ir visus, šeštadienį kovo 4 d., YMCA, College ir Dovercourt, į puošnią salę linksmų šokių.

Parengimų Komisija.

Mūsų Padėka

Išsigijome nors kuklią, bet nuosavą pastogę. Ta proga skaitlingas mūsų vienminčių draugų burys padarė mums neužmirštamą netikėtumą, surengdami, mums nežinant, įkurtuvių pobuvį ir įteikdami stambią finansinę dovaną.

Neminėdami pavardžių (kurioms reikėtų ilgo sąrašo), be jokių saldžių žodžių, pobuvio organizatoriams ir visiems prie to po-

buvio prisidėjusiems ir atsilankiusiems tariame tikrą širdingą ačiū.

Gyvenant ir dirbant visuomenę vieni kitiems esame reikalingi ir kai mes buvim reikalingi jums—su tokiu pat širdingumu mes jums paduosime ranką.

Jūsų,
Lydijs ir Jonas
Novogrodskiai.

CLIFFSIDE, N. J.

Vasario 18 d. LDD 3 ir SLA 70 kuopos bendrai suruošė Lietuvos nepriklausomybės minėjimą Rusų Klubu. Publikos, kaip pagal Cliffside koloniją, atsilankė skaitlingai. Kalbėjo keturi kalbėtojai: K. Mitinas, vietinis, Dr. Builevičius, V. Pauza ir J. Buivydas. Visi kalbėtojai pasakė atitinkamas kalbas, kas publikai labai patiko, nes tai buvo pirmas toks įvykis mūsų kolonijoj. Aukų Lietuvos valdymui, su vėliau pridurtais, surinkta \$61.70.

Po prakalbų buvo užkandžių kavos bei kitokių gėrimų. Užkandžių pagaminimui daugiausiai pasidarė drg. M. Puzonienė. Pirmininkavo J. Grabauskas. Viskas pavyko kuo geriausiai, tik meninės programos truko. Kitą kartą rengėjai gal ir tuomi pasipirps. Reikia padėkoti publikai už skaitlingą atsilankymą, ramų užsilaikymą ir aukas. Beje, cliffsidečiai pasveikino ir praėjusį Amerikos Lietuvių Kongresą su \$100.

Dalyvis.

PASKYRĖ 10 NUOŠ.
NUO PRAMOGŲ

Atsiliepdama į BALF'o direktorių prašymą, Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos 60 kuopa, So. Boston, nutarė skirti nuo savo vakarienės pelno 10% finansuoti ukininkų atvežimą į Michigan ukius ir prisijuntę BALF'o centrui \$5. Deklamas už auką BALF'o centras tikisi, kad ir kitos organizacijos rengdamos pobuvius, parengimus, koncertus, vakarus ir šiaip įvairiausias pramogas nepamirs savo brolių tremtinių, likusių Europoje, ir skirs nors kuklią auką šiam kilniam tikslui.

BALF Centras.

Kas Girdėt Chicagoje

Didysis Metų Parengimas

Dabar Chicagoj daugiausia girdėti apie didįjį metų parengimą, minėjimą Vasario Sešioliktosios. Jis šiemet nepaprastai gerai pavyko. Chicago yra pasaulinis lietuvių centras, tokiu ji ir pasirodė.

Amalgamėtų salė yra viena iš didžiųjų Chicago salų. Jau per eilę metų Vasario Sešioliktosios minėjimai buna toje salėje. Kitais metais ši salė pasirodė lyg ir perdidelė lietuviams. O šiemet aiškiai pasirodė, kad jau permaža. Kai salė jau buvo kupina žmonių, tai nuėjau prie tikiųjų pardavėjų. Sužinojau, kad tikiųjų jau narduota virš 4,500. O žmonių darėlės laukia. Prisiėjo nutraukti tikiųjų pardavimą ir gražinti žmones namo. Sekančiais metais prisieis imti dvigubai didesnę salę.

Ir be priminimo aišku, kad didelę publikos dalį sudarė naujieji lietuviai. Jų žymi dalis pernai Vasario Sešioliktąją šventę dar anapus Atlanto.

Vyriausių kalbėtojų buvo prof. M. Biržiška, vienas iš signatarų nepriklausomybės deklaracijos.

Antru svarbiu kalbėtoju buvo U. S. senatorius, Scott Lucas. Jis pasakė labai palankią lietuviams prakalbą. Jo prakalba buvo gausiai cituojama vietos angliškose laikraščiuose.

Iš kitų kalbėtojų buvo konsulas P. Daužvardis, "Draugo" redaktorius L. Širutis, Jonas Brenza, Metropolitan State Banko; buvo perskaitytas sveikinimo laiškas Dr. Griniaus, buvusio Lietuvos prezidento.

Programos vedėju buvo inžinierius Antanas Rudis. Kolektos reikalą gerai išaiškino ir šaučiai pravedė adv. Antanas Oliš, Chicago Sarty District Trustee.

Rašant šį raportą, dar nebuvo žinoma, kiek aukų davė ta diena Lietuvos reikalams. Bet galima spėti, kad aukos, buferas, įžangos tikietai duos nemažiau kaip penketą tukstančių dolerių. Įžanga buvo 50c. Minėjimas įvyko vasario 19 d.

Vietinė lietuvių spauda nesigailėjo vietos, o radio valandų vedėjai nesigailėjo laiko išgarsinti Vasario Sešioliktosios minėjimą.

"Draugas" ragino savo skaitytojus Vasario Sešioliktosios proga aukoti Lietuvos reikalams bent vienos dienos uždarbį. Kun. Sta-

sys, Chicago Lietuvos Tremtinių Draugijos prezidentas, per "Margučio" radio valandą ragino buvusius tremtinius aukoti po penkinę. Tremtiniai savo atlieka. Tik gaila, kad niekas neparagino lietuvių kunigus prie aukų Lietuvos reikalams. Kunigai ne tik nepasirodė su aukomis, jie nepasirodė nei Vasario Sešioliktosios minėjimuose. Šių metų tos šventės parengime matėsi tik keletas dipukinių kunigų, keletas marionų ir pralotas B. Urba, kurs atkalbėjo maldą.

Vasario Sešioliktosios minėjimo proga susidarė paprotys išdalinti publikai pernykščių metų aukotojų sąrašą. Šiemet rengėjai tame dalyke padarė pažangą. Išleido programą iš 12 puslapių, kur besąs konsulo P. Daužvardžio straipsnis apie tai, kad Lietuva bus laisva, aprašymas apie ALT įsikūrimą, jos uždavinius, darbus ir tt. Na ir pernykščių metų aukotojų sąrašas. Iš sąrašan patekusių draugijų milžiniška didžiama yra liberališkos ir socialistiškos. Tik keletas bažnytinių. Iš sąrašan patekusių asmenų besąs tik vienas kunigas, bent kun. Pruskis, pasirodęs su penkine. Tarpe kitų aukotojų matosi tik šiuptiniai, liberalai, naujieniečiai, margutiečiai. Katalikų visai nedaug. Kadangi kunigai nesidėda prie tautiškų darbų, tai nepasirodo nei jų parapijonai.

Kas gali duoti sumanymą, kaip pritraukti ar kaip priversti kunigus ir jų parapijonus prie darbų ir aukų tautos gelbėjimo reikalams?

Laisvamanis.

"KELEIVIO" KALENDORIUS

Mūsų Kalendorius 1950 Metams jau išėjo ir dabar pats laikas jį užsisakyti. Užsakymus geriausia siųsti kartu su laikraščio prenumerata.

Kalendoriaus kaina yra tokia pat, kaip kitais metais—50 centų. Užmokestį atskirai siunčiant galima prisiųsti ir pašto ženkleliais po 3 arba po 5 centus. Tik prašom nesiųsti oro pašto ženklelių, ir nesiųsti pašto ženklelių iš Kanados, nes negalim jų suvartoti.

Užsisakiusiems kalendorių jau pasiuntėme, naujus užsakymus tuoj išsiunčiame.

"KELEIVIS"

636 East Broadway
South Boston 27, Mass.

Angliškai - Lietuviškas Žodynas

Dručiai apdarytas juodais apdarais su aukso raidėmis, 400 puslapių turinio nuo A iki Z, parankaus 4" x 5 1/2" formato, kaina \$3.00.

Žodynas išleistas Europoje, jo autorius yra A. Herblitas. Galima gauti "Keleivio" knygyne.

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

ATSTATYKIME
Susivienijime Lietuvių Amerikoje

Ekonominę tvarką.
Sutvarkykime kelionių ir algų išlaidas.
Atnaujinkime SLA garbę ir narių entuziazmą.

Išrinkime Atgal

ADV. F. J. BAGOČIŲ SLA PREZIDENTU!

Juozas Taurinskas,
B. Organ. 359 Kuopos,
15 Trimont St.,
So. Boston, Mass.Alex Lucas,
Pirm. 175 Kuopos,
461 Ashmont St.,
Dorchester, Mass.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Tegul bus pagarbintas, vaike!

—Gera diena, tėve, kaip tau patinka žiema?

—Nepatinke, vaike, ale tas nieko nemaciąja; šalta, sniego privertė, kad ir išbristi negaliu ir kaip ant zlasties batai prakiuro, nors bėk į Plioridą. Ale aš atėjau pas tave, vaike, ne apie sniegą kalbėti, ba iš praktikos žinau, kad su šnektomis sniego nenubaidysi ir saulės neišstrebavosi, jei ji nenori pati apsiųjovyti.

—Tas tiesa, tėve, apie orą visi kalba, bet niekas jo nepataiso, nors dabar mokslininkai jau daro bandymus orą pataisyti.

—Nevermai tavo mokslininkus, vaike, ką su debesimis monkinasi ir nori juos pamelžti. Geriau pasakyk man, kur galiu gauti gerą sapnorių, gali būti ir sekentend, by tik būtų išskaitomas.

—O kodėl tėvui prireikė sapnininko?

—Noriu prabaščiui padovanoti, vaike, ba jam tikrai reikia.

—Pasišpink, tėve, kodėl kunigui prireikė sapnininko?

—Well, vaike, aš nuėjau į bažnyčią mišių šventų išklausyti ir paklausyti priklodo, o prabaščius įlipo į kozonyčią ir pradėjo sapnų aiškinti. Sako, atsiguliu po riebių pietų pasilsėti ir dusią nuspakajyti, ale vos tik spėjau užmigti, kaip matau didelį juodą šunį, katras išsžiojo, kaip smakas, ir puolė ant manęs; sako, baisiai persigandau ir atsibudau visas šaltame prakaito papludęs.

—Ar taip kunigas ir sakė, tėve??

—Šiur, vaike, aš pats girdečiau. Sako, persigandau ir misliju, dabar tai jau bus lokis nors bėda, ba juodas suva be reikalo nedrįstų puli dvasišką asabą ir, sako, neapsirikau, vos tik spėjau nusispakajyt ir jau norėjau vėl užsnusti, kaip atbėgo zakristijonas ir šaukia: Tėveli, bažnyčios stogas prakiuro, reikia taisyti. . . .

—Ar taip kunigas kalbėjo per pamokslą, tėve??

—Šiur, vaike, aš pats girdečiau, sako, mieli parapijo-

nys, kiūras stogas yra daug iškadingesnis biznis, kaip juodas suva sapne ir vedlug to, sako, tuoj apzaiminu visiems geriems žmonėms, kad bažnytėlės stogas prakiuro ir, Dievas pasirodė maloningas, parapijonys tuoj sudėję tukstantinę ir stogas buvo užlopytas. Dar prabaštelis išklumocijo, kiek katras parapijonas pinigų davė stogui užlopyti, ale vardus pasakė tik tu, katrie davė daugiau dešimkės, mažiukai nikeliai ir doleriūnės nesiskaito, vaike.

—Tai kodėl tėvas nori kunigui duoti sapnininką?

—Tu, Maikie, esi kytras vaikas, ale nesupranti kodėl. Nugi aišku, noriu prabaščių nuo išgascio apsaugoti. Jei ji kitą kartą užpuls sapne koks nors juodas kudlius, tai prabaščius pažūrėsi į sapnorių ir žinos, kad nėra ko išsigąsti, ba juodas kudlius sapne regėti reiškia tukstantį dolerių apturėti. Ar ne taip, vaike?

—Aš, tėve, į sapnus netikiu ir sapnininko nesikaitau. Jei kunigui jo reikia, jis gali ir pats sapnininką įsigyti.

—Tu vis, Maikie, prieš kunigus ir nenori Dievui apiešyti nieko daryti. Jei, vaikai, visi būtų tokie, kaip tu, tai ir bažnyčios stogas būtų kiūras ir mūsų prabaščius vaikščiotų visada išsigandę, kad juodi kudliai sapne jo nesudraskytų. Teisingai sako švento Juozapo gazietas, kad tokie, kaip tu, vaikai, tai tikra Dievo kornė ir kad jums reiktų patimti lazda, kad atsiverstumet į gerą kelią.

—Kalbi nerimtus dalykus, tėve. Geriau papasakotum, kaip sekasi ruošti kelionei į Romą?

—Pasigatavyti į kelionę man, vaike, yzi džiab, aš vaškavas žmogus, pasiemiau ant kelio trunks ir senvičių ir keliauju. Ale truketa vieno mažmožio, vaike, kelionės ekspensų. Kunigas Bernatonis apzaimino visam svietui, kad kelionė į Romą užtruks ne mažiau, kaip tris nedėlias ale kaštuos 990 dolerių. Tai, Maikie, pigiausia kelionė, su župelnais jubiliejšvais atspuskais ir unaravoj kompanijoj su panie Račin-

Kas Laimi Šaltąjį Karą?

Kelinti metai jau eina „šaltasis karas“ tarp „Rytų“ ir „Vakarų“. Tie „Rytai“ yra Rusija, o „Vakarai“—Amerika.

Dabar jau galima pasakyti, kas tame kare, bent iki šiolei, pasirodė laimėtojas.

„Šaltai“ bekariaujant Rusija išplėtė savo „įtakos sferą“ į Azijos platybes ir pridėjo prie savo „priverstinų sąjungininkų“ skaičiaus 450 milijonų kiniečių. Komunistinės Kinijos vadas Mao Tze-tung dabar ką tik pasirašė „draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartį“ su Maskva ir pasižadėjo rusams talkininkauti visokiame susirėmime su „Vakarais“.

Amerikos viltis, kad komunistų valdoma Kinija paseks Jugoslavijos pavyzdį ir pabėgs nuo Maskvos pavaldžio, pasirodė, bent šiuo tarpu, be jokio pagrindo. Kinija eina su Maskva ir ne tik kartu laikosi, bet kartu žygiuos į naujus laimėjimus Azijoje.

Indokinijoj bolševizmo klausimas darosi šiandien taip pat opus, kaip jis buvo Kinijoj prieš pusantų metų. Azijoj Amerika pralaimėjo visų frontų ir tam pralaimėjimui dar galo nesimato, nes niekas šiandien nežino, kaip seksis ginti Indokiniją nuo bolševizmo agresijos. O po Indokinijos kodėl negali sekti Burma, Indija, Indonezija, Filipinai ir tt.

Europoje Amerika lyg ir laimėjo Jugoslaviją, bet ir čia laimėtas ne sąjungininkas, bet tiktai neutralus kraštas. Kol kas Jugoslavija vis dar bando sėdėti ant tvoros ir sėdėti iki pavasario, kol pradžiūs keliai ir kol karo veiksmai Balkanuose pasidarys galimi. Tada Jugoslavijai ateis kritiškos dienos ir nebutų ko stebėtis, jei Rusijos armija, perrengta „partizanais“ ar šiaip kokiais „sukileliais“, padarytų Jugoslavijoj bolševikišką perversmą. Ar Amerika yra pasiruošusi siųsti į Jugoslaviją savo kariuomenę ir kitką, kad rusų agresijai pastojus kelią?

Atrodo, kad Amerika duotų pagalbą Jugoslavijai, jei bus laiko tą pagalbą nusiųsti, bet tą pagalbą Amerika duotų ginklais ir gerais patarimais, o ne savo kariška jėga. Taigi, lieka klausimas, ar Amerikos pagalba suskubs laiku pribūti į Jugoslaviją? Jei rusai, kaip kadaise Hitleris, per dvi tris savaites sudoros Jugo-slaviją, Amerika turės pasitenkinti jau įprastais protestais. . . .

Jeigu žiūrėti nervų atžvilgiu, tai šaltojo karo laimėtojas irgi yra aiškus. Maži Bulgarija parodė Amerikai tokius ragus, kad teko su ja visai nutraukti diplomatinis santykius. Teks tą padaryti ir su Vengrija, Rumunija ir kitomis rusų pavergtomis šalimis. Vakarų Europoje, ypač Prancūzijoje, stiprėja nuotaukos už neutralumą „Vakarų-Rytų“ intynėse. Prancūzų kai kurie politikieriai samprotuoja taip: Europa neturi ginklų, kad galėtų rimtai dalyvauti intynėse. Jei kiltų karas, tai Europos kraštai bus tiktai mušio laukas Amerikos ir Rusijos ar-

mioms. Todėl geriausias daiktas Europai būtų, jei ji galėtų išlikti neutrali bsimame kare. . . . Tokios nuotaukos dar nėra paveikusios vakarinės Europos kraštų politikos, kuri yra nustatyta Atlanto Pakto, bet tokios nuotaukos ten reiškiasi. Suėmus viską, tenka pasakyti, kad Rusija šaltajame kare iki šiolei yra laimėtoja. Rusija laimėjo todėl, kad nebijojo rizikuoti ir turėti aiškų agresijų ir grobiųjų planą. Amerika pralaimėjo todėl, kad laikosi tiktai gynybos ir tik nedraugiai vienu kitur bando pastoti bolševikams kelią.

Šaltasis karas dabar bet kurią dieną gali pasidaryti karštas karas. Karo galimybė darosi vis labiau gresianti ir tenka paskubomis ruoštis.

—H. P.

Atkuriamą Lietuvį Kalbos Draugija

Lietuvoje iki nepriklausomybės galo veikė Lietuvos Kalbos Draugija, kuri leido laikraštį „Gimtoji Kalba“. Vėliau ta draugija buvo atsikursi tremtyje ir ten draugijos valdybos trys nariai suredėgavo „Lietuvių Kalbos Vadovą“, kurs jau yra surinktas ir greit bus atspausdintas.

Dabartiniu laiku L. K. Draugija nori atgaivinti savo veiklą Amerikoje. Tos draugijos pirmininkas, Dr. P. Skardžius, praneša, kad L. K. Draugija prisitaikins prie naujų sąlygų. Jis sako:

Pirmasis mūsų uždavinys bus suprojektuoti naują kalbinės veiklos organizaciją, parupinti tinkamus įstatus ir ją įsteigti. Kol tas uždavinys bus pasiektas, mes dabar jau norime:

1—Kviesti į naują talką ne tik visus buvusius LKD narius, bet visus kalbos ir ne kalbos mokslo lietuvius ir gimtosios kalbos mylėtojus;

2—stengtis sudaryti kalbos patarimų centrą;

3—prašyti lietuvių bažnyčias, mokyklas, organizacijas ir šeimas ne toli nuo savo kalbos, bet jos laikytis ir prie jos artėti;

4—paakinti visus lietuviškus laikraščius sustiprinti savo kalbinę veiklą, gerinant laikraščių kalbą ir rašybą, parupinant rašinių kalbos klausimus ar sudarant kalbos skyrius;

5—ieskoti kelių kalbos laikraščiai leisti ir

6—susižinoti su tais asmenimis ir tomis tautinėmis organizacijomis, kurie ir kurios galėtų padėti mums veikti.

Mūsų veikla buvo ir bus apolitinė, grynai kalbiška. Emėms iniciatyvos viešai prabilti, neturėdami nei vieno laisvesnio darbininko, nei lešų. Bet tikime, kad sąmoningi lietuviai supras šį mūsų tautai gana svarbų reikalą ir mūsų darbą parems.

Visais klausimais kreiptis: Pr. Skardžius, 6112 Belvidere Ave., Cleveland 3, Ohio.

Dr. Pr. Skardžius, Pirmininkas; St. Barzdukas, Sekretorius.

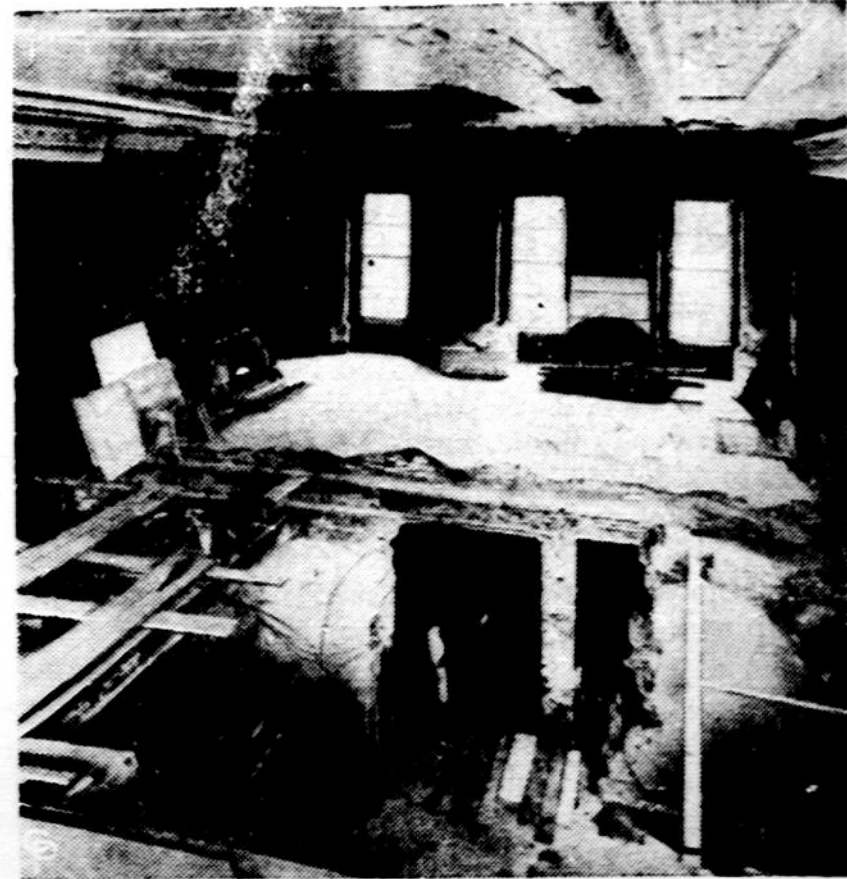
Teisme

Pas teisėją atėjo du kaimynai su savo byla. Vienas kaimynas sako, kad antrasis pavadines jį jaučiu ir prašė teisėją kaltininką nubauti.

—Ar iš taip tiesiai tau ir sakė, kad tu esi jautis?— klausia teisėjas.

—Ne visai tiesiai, bet taip išeina, nes jis mano dukterį pavadino telyčia, ponas teisėjas. . . .

BALTASIS NAMAS, KAIP PO AUDROS

Baltasis Namas Washingtono. Amerikos prezidentų rezidencija, dabar yra iš pagrindų taisomas ir atrodo, kaip po baisios audros išdraskytas. Baltojo Namu taisymas užsitęs išties metus.

MARGUMYNAI

Kiek Didelė Neptuno Planeta?

Labai toli nuo žemės ir dar toliau nuo saulės yra Neptuno planeta. Ji yra 2,793,000,000 mylių atstumu nuo saulės. Seniau astronomijos vadovėliai rašė, kad ta planeta turinti skersinį 33,000 mylių ilgumo (skersinys yra tiesi linija nuo vieno krašto iki kito per planetos vidurį). Bet dabar astronomai padarė naujus tos tolimos planetos apskaičiavimus ir skelbia, jog Neptuno skersinys (diametras) esąs tik 27,700 mylių ilgumo, arba ta planeta yra tik tris su puse kartus didesnė už mūsų žemę.

Naujus Neptuno planetos apskaičiavimus padarė astronomas Dr. Kuiper, Yerkes ir MacDonaldu observatorijos mokslininkas.

Australijai Reikia 3,000,000 Žmonių

Australija deda dideles pastangas, kad per artimiausius kelius metus atgabens į savo žemės platybes bent tris milijonus naujų ateivių. Šiais metais numatoma gauti 200,000 naujų ateivių, daugiausia iš Anglijos, Olandijos ir iš vietintųjų žmonių stovyklų Europoje. Iki šių metų galo Australija vien iš išvietintųjų žmonių stovyklų bus atsigabenus 170,000 naujų žmonių, kurie greit išpildins Australijoj ir padidins to didžiojo krašto darbo pajėgą.

Nauji ateiviai Australijai, ar bent tos ateiviai, yra gyvybės klausimas. Be naujų ateivių Australija nepajėgs išlaikyti Azijos ir Australazijos žmonių jurose.

Ispaniskai Kalbanti Amerika

Amerikoje yra viena valstija, kur yra dvi oficialinės kalbos, anglų ir ispanų. Ta valstija yra Naujoji Meksika. Ten visai dar nesena daugumas gyventojų kalbėjo ispanų kalba. Naujosios Meksikos ispaniskai kalbantieji gyventojai nėra atciviai iš Europos, bet senesnieji tos valstijos gyventojai, kurie ten apsigyveno daug seniau, negu angliskai kalbantieji žmonės kolonizavo plačius dabartinį Jungtinių Amerikos Valsty-

bių plotus. Po 1848 metų karo su Meksika Jungtinės Valstybės prijungė didelius žemes plotus iš Meksikos su visais vietiniais gyventojais. Kadangi ispaniskai kalbantieji gyventojų Naujojoje Meksikoje buvo dauguma, tai jų kalba, šalia anglų kalbos, buvo oficialinė tos valstijos kalba.

1938 metais statistika rodo, kad Naujojoje Meksikoje 52% gyventojų kalbėjo ispanų kalba ir 48% anglų kalba. Toks pasiskirstymas buvo neskaitant indijonų. Bendras gyventojų skaičius toj valstijoje tada siekė 525,000.

Dabar vaizdas pasikeitė. Gyventojų skaičius Naujojoje Meksikoje padidėjo, bet padidėjo daugiau angliskai kalbančių žmonių, kaip ispaniskai kalbančių. Dabar Naujojoje Meksikoje priskaitoma 651,000 gyventojų ir iš jų 60% kalba angliskai, o 40% ispaniskai. Veik visas gyventojų prieauglis, 125,000 žmonių, yra atsikraustę iš kitų Amerikos valstijų ir kalba angliskai. Ispaniskai kalbantieji žmonės ten liko nusmelti, nors politikoje jie vis dar turi didelę įtaką, bet gyventojų pasiskirstymas pagal kalbas greit atsilieps ir vietinėj politikoj.

Nauji Vabzdžių Naikintojai

Plačiai žinomas DDT, per karą išgarsėjęs ir plačiai naudojamas žemės ūkyje visokiems vabzdžiams naikinti, jau išeina iš mados. Atsirado naujesieji vaistai, penkis kartus galingesni už DDT, kurie kartu esą daug saugesni vartoti, kaip DDT. Naujieji vabzdžių naikinimo vaistai vadinasi BNP. Tuos vaistus išrado Dr. Haas su dviem padėjėjais, Dr. M. B. Neber ir Dr. R. T. Blickenstaff, visi trys Purdue Universiteto mokslininkai.

Nauji vaistai greit pasirodys ir rinkoje. Sako, kad naujieji vaistai galės „suvaldyti“ ir Meksikos „pupų vabzdį“, kurio DDT neįveikia. Naujieji vaistai bus bėnt penkis kartus brangesni, kaip DDT, bet jie busią daug saugesni ir ekonomiškesni, todėl apsimokėsia juos pirkti.

Laikas užsisakyti „Keleivio“ Kalendorių 1950 metais. Daug skaitymų ir informacijų. Kaina 50 centų.

Spauda Rusijoje

Amerikos komunistai kartais skundžiasi, kad čia nėra spaudos laisvės. Dėlto verta pažiūrėti, kaip spauda yra tvarkinga Rusijoje, kur viešpatauja bolševikų diktatura.

Sovietų Rusijos spauda tarnauja valdžios interesams. Jokios nepriklausomos nuo valdžios spaudos ten nėra. Visos spaustuės, popieros fabrikai, namai ir viskas, kas reikalinga laikraščiams ir knygoms leisti Rusijoje yra valdžios rankose, todėl ten ir nelegali spauda sunku yra pasirodyti.

Sovietų valdžia kreipia daug dėmesio į spaudą. Ji teisingai supranta, kad išlaikymas spaudos griežčiausioje valdžios kontrolėje yra viena iš pagrindinių sąlygų išlaikyti diktaturą. Jokios nepriklausomos minties, jokių savarankių žinių iš užsienių arba iš krašto vidaus laikraščiai Rusijoje negali skelbti.

Spaudos tvarkymas Rusijoje vyksta labai painiai būdu. Ten yra net trys "kos-tuvai", kurie persijoją skelbiamas žinias ir seka spaudoje dirbančius darbininkus. Pirmiausia tai yra "Glavit", centro valdžios įstaiga spaudai ir knygų leidimui tvarkyti. Glavit yra tas pats, kas kitose šalyse vadina cenzūros įstaiga. Glavito priežiūra reikiama tuo, kad visose knygų leidimo įstaigose sėdi Glavito atstovai, kurie yra skiriami iš centro, bet jiems algas moka knygų leidimo įstaigos. Kiekviena knyga, kuri įteikiama spaudai, pirmiausia patenka į Glavito atstovo rankas. Jei jis randa galima spausdinti, jis duoda sutikimą, arba pareikalauja, kad nors knygą pakeisti. Glavito atstovai yra nuolatiniame ryšyje su savo centru ir visada gauna nurodymus, ką galima praleisti ir ką reikia sulaukyti. Joki knyga ar brošiūra negali pasirodyti, jei Glavito atstovai jos išleidimui nepritar.

To negana. To paties Glavito specialiniai valdininkai iš centro registruoja visas leidžiamas knygas ir kai jau knyga yra paruošta spaudai, jie tikrina, ar visi išbraukimai ir pataisymai, pasiūlyti Glavito renzorių, tikrai yra padaryti. Jei visi cenzūros patvarkymai įvykdyti, tada Glavito valdininkai duoda knygai leidimą ir ji gali pasirodyti. Glavito leidimas žymimas ant knygos, pirmiau buvo su pažymėjimu, kad Glavit leidžia, o dabar dedamas tik numeris leidimo.

Bet tai yra tikrai cenzūra, nors ir labai griežta. Daug svarbesnė spaudos priežiūra yra vykdoma komunistinės partijos. Tos partijos "spaudos skyrius" yra daug griežtesnis cenzorius, negu valstybės Glavit. Visi Sovietų Sąjungos visų leidinių redaktoriai yra skiriami komunistų partijos spaudos skyriaus. Jokių išimčių šiai taisyklei nėra. Rusijoje nėra redaktorių, kurie nebūtų komunistų partijos spaudos skyriaus paskirti. Tie "spaudos skyriai" skirti redaktoriai sėdi laikraščių ir žurnalų redakcijose, jie yra atsakingi už spaudos "linijos" išlaikymą.

Komunistų partijos spaudos skyrius duoda redaktoriams nurodymus, ką spauda turi rašyti, ko ji neturi rašyti, ir ką ji turi daugiau dėmesio kreipti. "Spaudos skyrius" paskirti redaktoriai nėra savarankūs. Jie nuolat gauna nurodymus, kaip laikraščius redaguoti. Pats tas "spaudos skyrius" seka visus leidinius, kurie tik pasirodo Rusijoje. Tas skyrius prieš karą turėjo 400 tarnautojų (karą metu jų skaičius buvo padidintas), kurie seka visus pasirodantius leidinius, laikraščius ir žurnalus ir tikrina, ar "partijos linija" yra išlaikyta. Tokiu būdu partijos paskirti redaktoriai yra nuolatiniame centre kontrole. Jei kuris redaktorius pasirodo "apsileidęs" savo pareigose ar šiaip nerodo užtenkamo karščio ir sugebėjimo ginti esamą diktaturą, jo karjera yra neilga.

Visos žinios iš užsienių Rusijoje ateina per TASS žinių agentūrą. Komunistų partijos spaudos skyrius iš tų žinių parenka, ką skelbti Rusijoje ir ką nuslėpti. Joki nepriklausoma informacija Rusijos laikraščiams iš užsienių nėra prieinama. Tik tai keli centro laikraščiai kartais deda žinias ar laiškus iš užsienių nuo savo korespondentų, bet tokie laišškai ar žinios pereina per "spaudos skyrius" griežta cenzūra.

To negana. Vidaus reikalų ministerija turi prie politinės policijos specialinį skyrių, kurio uždavinys yra sekti spaudą ir rašytojus. Politinė policija yra trečia ir labai griežta cenzūra. Ji seka kiekvieno rašytojo "nukrypimus" ir stengiasi ant knygos, pirmiau buvo su pažymėjimu, kad Glavit leidžia, o dabar dedamas tik numeris leidimo.

BOLŠEVIKAI MATO "PASAUĮ UŽ GROTŲ"

Florencijos mieste, Italijoje, keliolika bolševikų už riaušių kėlimą buvo pritraukti į teismą. Jie per grotus žiūri į pasaulį ir kalbasi su savo šeimų nariais. Dabar prasidėjo tų komunistų pravedyrių byla už kruvinų riaušių kėlimą.

tam yra užtikrinta valstybės globa, jo knygos spausdinamos, jo honorarai yra geri, jis turi puikų butą ir gyvena, kaip patys aukštieji biurokratai.

Talentingi rusų rašytojai, kurie rašo pagal valdžios pageidavimą, Rusijoje yra labai gerai materialiniai apsirūpinti. Bėda betgi tiems, kurie nemoka ar negali prisitaikinti prie valdžios pageidavimų. Valdžia turi daug galimybių tokius rašytojus nutildyti. Užtenka vieno žodžio iš aukšto ir visos Rusijos tokiems rašytojams nebėra kur spausdinti jų raštų. Jei tokio perspėjimo neužtenka, valdžia gali bausti ir griežčiau, gali atimti butą, gali ir į kalėjimą įkisti arba ištręmti.

Vienas pavyzdys gali parodyti, kaip Rusijos spauda yra pažabota. 1932 metais

Ukrainoje, dėl kolektyvizacijos vykdymo, siautė didelis "žmogaus ranka padarytas" badas. Tais metais Ukrainoje milijonai žmonių išmirė badu. Bet sovietų spaudoje apie tą badą nebuvo užsiminta nė vienu žodžiu! Spauda nutylėjo milijonų žmonių mirtį iš bado! Tokių pavyzdžių Rusijos spauda duoda daugybę. Toje spaudoje nė žodžio neužsiminama apie milijonų žmonių koncentracijos stovyklose. Ta spauda nutyli įvykius užsieniuose, kuriuos sovietų valdžia skaito nenaudinga skelbti. Ta spauda skelbia kartais tyčia nelagingas žinias apie įvykius užsieniuose, kad tuo būdu paveiktų Rusijos žmonių nusistatymą link užsienių.

(Iš knygos "Tikra Teisybė Apie Sovietų Rusiją")

Floridoj Lietuviai Gražiai Pasirodė

Minėdami Šešioliktą Vasario Sudėjo \$519.500 Aukų Kovai Už Lietuvos Laisvę

Ziemos laiku Floridon suvažiuoja nemaža lietuvių iš šiaurės valstijų. Daugiausia jų susitelkia į Miami, kur yra jau apie 100 šeimų pastoviai įsikusių ir kur yra jau užsimezgusių keletas organizacijų. Naujodami suvažiuojantys turistais, vietiniai čia ruošia piknikus, šokius ir kitas pramogas.

Vasario 12 d. buvo suorganizuotas piknikas BALF'o skyriaus. Svečių suvažiuavo tiek, kiek dar niekad čia piknikuose nebudavo. Ir oras buvo nepalankus, nes visą dieną lyjo, vis dėlto svieto prisirinko, nes rengėjai gerai pikniką išreklamavo, buvo užsakę iš "Keleivio" plakatus ir plačiai juos paskleidė. Piknikas davė daugiau kaip \$100 peho.

P-lė Helena Usanis paaukavo BALF'o piknikui didelį pyragą širdies pavidalo, o p. M. Verbylienė—dežę saldinių. Išleisus tas dovanas laimėjimui, žymiai padidėjo pikniko pajamos.

Vasario 17 d. buvo suorganizuotas vakaras Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo paminėti. Susirinko apie 300 žmonių ir vakaras buvo labai gražus. Pirminkavo A. D. Kaulakis. Pradedant programą, buvo sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai. Estradoje bu-

dai. Piknikas įvyks kovo 12 d., Mockaus sode.

Bet grįžkim dar prie buvusio Lietuvos nepriklausomybės vakaro.

Siam vakarui suruošti buvo sudarytas iš keturių žmonių komitetas: A. D. Kaulakis, J. P. Sharpo, C. K. Brazio ir V. Dukšnio; ir jiems reikia pripažinti užtai daugiausia kredito. Daug taigpi padėjo Brazilio sunus Benediktas ir keletas moterų, kurių pavardžių nesužinojau.

Vakaras davė labai gražaus pelno. Surinkta per \$200 už bilietus, apie tiek pat prie bufeto ir \$519.50 aukų. Apmokėjus išlaidas, pelnas bus pasiųstas Amerikos Lietuvių Tarybai.

Po \$50 aukavo: teisėjas J. T. Zuris iš Chicagos, D. Slyvinas iš Philadelphijos ir P. Pivarunas iš Pittsburgho.

Po \$10 davė: Ignas Budreckis, Aleksandras Suvalkis, Jonas Bačinskas, Adolfas Bach, Juozas Sukys, S. Mackelinas, Morta Tribulienė, Ona Rakauskienė, A. J. Mickus ir J. B. Bačinskas.

Po \$5 aukavo: S. Chen-sky, T. Vencevičius, Miskinis, A. Susky, W. Yankus, K. Yankus, A. Smith, Fr. Plechavičius, C. Evans, A. Miliauskas, A. Zalatorius, J. Sorgia, Svitars, Antanas Norris, Kučius ir Adomas Noreika.

Po \$3: Vladas Daugnoras, Zelvys, Z. Kaulakis ir B. P. Usanaitė.

Daugumas aukavo po \$2 ir po \$1, bet prašau atleisti, kad jų pavardės išleidžiu. Viena jų labai daug, o ant-ra, jos neaiškiai surašytos, kai kurios visiškai neįskaitomos, taigi jas skelbiant įvyktų daug klaidų.

Mišios ir Kitokie Bizniai

Kai vieni lietuviai suvažiuoja Floridon darbuojasi visuomenės labui, tai kiti daro biznį savo naudai. Vienas kunigėlis pasiskelbė laikysias mišias "už Lietuvos išlaisvinimą". Susirinko apie 100 žmonių. Visų pirma prasidėjo dolių žvejavimas. Viena koleka prie durų, paskui vidun įėjus. Dvi moterėlės tariasi duot, ar neduot. Viena jų duoda dolių. Kita sako: "Aš dar neduosiu. Jei bus trečia koleka, tai duosiu."

Ką gali žinot, ji sako, kas tas kunigas per vienas. Jis gali but nezalednikas. Jei darys trečia koleka, sako, tai žinosiu, kad Rymo katalikas.

Ir tikrai trečia koleka buvo. Tada ta moterėlė imetė dolių.

Kiek buvo pinigų surinkta, kunigėlis nepaaiškino. Paaikino tik: "Kurie davė, tai davė Dievui." Vadinasi, "mišios už Lietuvos išlaisvinimą" pasibaigė prastu pasipinigavimu. Jei-gu Lietuvą būtų galima išlaisvinti mišiomis, tai ji senai jau būtų laisva.

Yra ir kitokių biznierių, kurie atvykę Floridon nori pasipinigauti. Vienas chigagietis pradėjo čia piknikus ruošti savo naudai. Buvo jau du tokie jo kermosiai. Vietiniai pradeda pikintis. Iš tikro, tai yra labai negražus biznis, juo labiau, kad rengėjas turi pasidarys daug pinigų iš kitokių verslų.

Miamietis.

Sventieji Metai

Svenciant "šventuosius" metus verta arčiau susipažinti su tuo, kas, kada ir kuriam tikslui įsteigė tuos vadinamuosius šventuosius metus.

Romėnai kiekvieno šimtmečio pradžią švėsdavo didėmis šventėmis; taip pat ir žydai švėsdavo džiaugsmo arba santaikos metus.

Todėl ir popiežiui Bonifacui VIII atėjo gudri mintis ir galvą tąja pat proga ir krikščionims įsteigti šventuosius metus.

Kas šventųjų metų proga nukeliaudavo į Romą ir ant altoriaus padėdavo "skatikių", tas už visas nuodėmes apturėdavo visuotinus atlaides ir tapdavo švaresnis net už naujagimį kūdikį, nes kudyje, pagal bažnyčios mokslą, dar glūdi piktoji dvasia, kuri tik su krikšto pagalba pašalinama.

Todėl ir nusidėjėliai iš visų kraštų plaukė į Romą. Kiekvienas iš mūsų nori būti švarus nuo nuodėmių.

Pirmųjų šventųjų metų proga (1300 metais) į šį miestą suplaukė apie 200,000 žmonių. Aišku, toks didelis žmonių skaičius davė nemažą pajamų šio miesto gyventojams bei popiežiui.

Kiek tai metais turtingieji paaukojo auksu ir sidabru šventojo tėvo išdas nepasiskelbė, tačiau vien tik varinių pinigų šiais "auksiniais meteliais" įplaukė apie 50,000 guldenų.

Pagal apytikrą apskaičiavimą pirmųjų šventųjų metų visos pajamos sudarė apie 15 milijonų guldenų.

Taigi, toks gausus derlius ir suteikė popiežiams norą pagreitinti šventuosius metus!

Todėl popiežius Klemen-sas juos sutrumpino į 50

metų, o popiežius Urbanas — į 33 metus, neva, prisiminti Jėzaus amžių!

Popiežius Sixtas IV "dėl trumpumo žmogaus amžiaus" ir šventuosius metus nustatė kas 25 metais.

Popiežiaujant Klemen-sui VI antrieji jubiliejiniai metai buvo dar derlingesni.

Vienok popiežius Bonifacas IX apskaičiavo, kad dėl kelionės brangumo arba neturėjimo laiko daugelis krikščionių negali nuvykti į Romą; todėl jis siems pasiūsdavo "malonę" į namus: jis išsiuntinėdavo žmones, kurie budavo įgalioti suteikti visuotinus atlaides "tik" už trečdalį kelioningųjų į Romą.

Dėl tokių didelių pasisekimų popiežiai vis darėsi godesni ir godesni.

Vienok reformacija šiuos derlius gerokai apkarpe, taip pat, ir pasaulinės vyriausybės pradėjo varžyti šias keliones, kad apsaugoti valiutą nuo išvežimo į užsienį.

Primenama dar viena didesnė nelaimė: Popiežiaujant Mykolui V tiltas per Tibro upę Romoje neišlaikė maldininkų spusties ir įlūžo—200 žmonių prigirė.

A. Rps.

Pas Dantų Doktorą

Dantų daktaras pradėjo žmogui gręžti dantį. Gręžia, gręžia be jokio galo ir gailėsčio. Pagaliau pavargęs ir sako:

—Rodos, kad tamstos dantyje yra cemento gabalas, niekaip negaliu išgręžti, tik kibirkštys lekia.

Ligonis nusisluostė prakaitą, nusiplovė ir sako:

—Ne, daktare, jei aš neapsirikau, tai tamsta jau dasigręžei iki mano karnies guzikio. ...

KONGRESMONAS TEISME

Kongresmonas F. Crawford iš Michigan buvo pritrauktas į teismą už sumusimą vieno buvusio bokserio, kurs dabar dirba jo farmoje. Kongresmonas čia nutrauktas prie teismo rumų, Upper Marlboro, Md., kur jis teisiamas. Jis nutrauktas su policijos seržantu, Elon Turner, kuriam pavesta tų kongresmoną daboti, bet atrodo, kad teisiamasis ir saugotojas yra geri frentai.

MES ATLIEKAM ... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- ◆ BIZNIO KORCIUKIŲ
- ◆ SPAUSDINTŲ VOKŲ
- ◆ LAISKŲ SU ANTGAVALIAIS
- ◆ BET KOKIAI PRAMOGAI BILJETŲ
- ◆ PROGRAMŲ ar PLAKATŲ

"Keleivio" spaustuė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

